

Jesaja 2:1-5 Romeinen 13: 8-14a Mattheus 24: 32-44

Gemeente van Jezus Christus

Er zijn lezingen die we graag horen. De lezing uit Jesaja is er zo een. Het beeld van de zwaarden die tot ploegscharen worden omgesmeed: onweerstaanbaar. Het heeft een plek gekregen, als beeld, sculptuur, naast het gebouw van de Verenigde Naties in New York. Wonderlijk genoeg een geschenk van de Sovjet Unie, in 1959, midden in de koude oorlog. In de jaren voor de val van de Berlijnse muur heeft dit beeld een grote rol gespeeld. Het motto van de vredesbeweging in de toenmalige DDR was: van zwaarden tot ploegscharen. Jongeren droegen het als embleem op hun mouw, en toen dat verboden werd droegen ze een gat op die plek, of een stukje stof met daarop 'hier was een smid'.

Er zijn ook lezingen die we niet graag horen. Zoals de lezing uit Mattheus. Dat beeld van die twee waarvan er één wordt meegenomen, de ander blijft achter, jaagt ons de rillingen over de rug. Voor wie van jongs af aan veel preken heeft gehoord over zonde en oordeel zijn dit woorden die je liever niet hoort. Scheiding tussen mensen. De een wel de ander niet. Kan dat samengaan met de wet der liefde, zoals verwoord in de Romeinenbrief, en met het visioen van Jesaja?

Laten we Jesaja en Mattheus met elkaar vergelijken, en allebei plaatsen in hun eigen tijd.

De profetie van Jesaja, oude woorden, die hun uiteindelijke plaats in het profetenboek hebben gekregen in een relatief hoopvolle tijd. Na de ballingschap, wederopbouw. Jeruzalem stónd er weer, na alle verwoesting en ellende. In haar midden het herbouwde huis van de Heer, de tempel. Met daarin een priesterstand die de diensten vierde, die de thora, Gods weg, onderwees. Een plek waar mensen terecht konden met hun rechtsgedingen, om zonder geweld hun geschillen op te lossen. Wetgeving, rechtspraak die werkt, het is een zegen. Een samenleving die dat voortbrengt,- dat mag de hele wereld weten, moge het overal mensen en volken inspireren. Er zijn steden die daarin een zekere naam hebben gekregen: New York, Genève, Den Haag. Je hebt het als leek in feite niet in de gaten hoeveel oorlogen hier vlakbij in het Vredespaleis, het Hof van Arbitrage, zonder geweld worden voorkomen, of alsnog tot vrede gebracht.

Maar de naam Jeruzalem hoort in dat rijtje niet thuis. Dat is de realiteit waarin de lezing van Mattheus staat. Wanneer we het hele hoofdstuk 24 bekijken, dan zien we in welk kader het staat. Aan het begin: zien we Jezus en zijn leerlingen en zij kijken vanaf de Olijfberg, over het dal heen, naar de overkant, naar de tempelberg. Het huis van de Heer. In de tijd van Jezus was die tempel er nog, mooier dan ooit verfraaid door koning Herodes, groots aangepakt, stralend wit vanwege al het marmer, een reiziger zag het gebouw al van verre oplichten, het was een van de mooiste gebouwen van de oudheid. Maar de tekst die we gelezen hebben is door Mattheus weergegeven in de tijd ná de verwoesting van Jeruzalem. Dit hele hoofdstuk moeten we dus herlezen, opnieuw staande op de Olijfberg, en dan wéér naar de overkant kijken, dan zien we iets heel anders, een puinhoop, waar ooit de tempel was, het huis van de Heer. Geen steen is op de andere gelaten, de

stad is verwoest, het volk uiteengejaagd. De een kon vluchten, de ander bleef achter. Dat is de tijd van Mattheus. Wat is dán nog de waarde van het prachtige beeld van Jesaja.

Daar kun je dan modern gezegd niets meer mee. Het zijn twee werelden. In Jesaja lopen de dingen goed: hij ziet het woord, hij ziet het voor zich, op deze weg gaan we haast als vanzelf met elkaar, met alle volken om ons heen, naar een betere wereld. Dat is vloeiend, het zal zijn in het laatste van de dagen, maar het zijn wel ónze dagen. Daar is niet een breuk voor nodig daar kunnen we heen. Huis van Jacob: laten we gaan, in het licht van de Heer.

Totaal anders is dat in Mattheus 24. Daar geloven mensen niet meer in een gestage wandeling naar een betere toekomst. Daar lezen mensen, groeperingen, clubjes en sekten heel andere dingen, die lezen de profetieën van Daniel, met vlammeende beelden over een eindtijd die plotseling zal komen, waarin alles radicaal helemaal anders zal zijn, geen vloeiende lijn, het oude: weg ermee, het moet helemaal anders.

Afgelopen woensdag sprak hier in deze kerkzaal Maarten Seegers naar aanleiding van zijn boek 'Ik was een van hen' over onze stad, over Den Haag. Over de groepen jonge mensen die radicaliseren, die gaan voor de eindtijd, en voor de strijd die zij daarin zien.

In zo'n tijd hoort ook Mattheus 24 thuis. Dit lezen we niet graag, hier houden we niet van, maar je hoort er wel de echo van ook tóen, mensen die radicaal willen breken met wat er is. Nee, niet gezellig, maar daar ging het wel over afgelopen woensdag. Niet alles gaat goed in onze stad, niet alles is hier fijn. Wie het geluk heeft in een nette wijk te wonen, die kan rustig leven. Een wijk verderop ziet de wereld er heel anders uit.

Mattheus 24 pakt dat wél op, begint letterlijk met de vragen waar mensen mee zitten: wanneer gaat het gebeuren, en wat is het teken? Dit is zielzorg. Je hoort hier zoveel veelheid, ontredde- ring, er klinkt hier zoveel nood van die tijd, waarop intens wordt ingegaan. Ik pak er maar iets uit.

Dat is de aanklacht tegen de predikers die er toen ook in menigte waren, zij die precies weten hoe en wanneer het zou gebeuren. Zij die anderen misleiden. Het antwoord van onze lezing: luister niet naar hen, laat je niet inpakken, want je weet het niet. Niemand weet het. Vul het niet in. En juist daarom moet je wakker zijn, want hij komt wel, de Zoon des Mensen, een term rechtstreeks uit het boek Daniel. Deze tekst spreekt de taal van de doelgroep. Ook de sfeer van urgentie, van dringendheid, wordt gedeeld, het mag niet lang duren, het is te erg, en het zal ook niet lang meer duren. Net als in de Romeinen brief: de nacht loopt ten einde de dag nadert al.

Maar het duurde wél lang, het duurt nog, en de kerk heeft zich daar op in gesteld. Heeft de eindtijd verwachting in andere banen geleid. Heeft het persoonlijk gemaakt. Zorg dat je waakzaam bent want je weet niet wanneer jouw tijd komt. Dat kon de kerk rustig zeggen want iedereen vindt vroeger of later z'n tijd. De eindtijdverwachting werd een zaak van persoonlijk zieleheil. De schrik daarvoor is er goed ingepompt. De een wordt meegenomen de ander blijft achter. Automatisch vul je in: de een krijgt genade en de ander het oordeel. Maar in dat kader staat deze lezing niet. Weet u het nog: vanaf de Olijfberg kijken we naar de overkant, naar die plaats van ontredde- ring, een

gemeenschap uit elkaar gejaagd. We kijken naar wat ooit die stad was met de berg van het huis van de Heer, stralend, waar de volken van alle kanten naar toe zullen stromen. Omdat daar recht gesproken wordt, omdat je daar kan leren hoe je met elkaar kunt omgaan, zonder wapens.

We hebben het richten van God leren lezen als het eindgericht dat ons ooit te wachten staat, wat een angst heeft dat teweeggebracht. Wat zijn we dan ver weg van Jesaja. Daar is rechtsspraak een bevrijding, een vreugde, je kunt je geluk niet op. Daar wordt ons een weg geleerd uit de angst voor elkaar. Een diepervullende vreugde om die weg te leren. Zoals Psalm 25 doet, met volle aandacht, vreugdevol, stap voor stap, je eigen tekort benoemen, aandacht schenken aan wat in je omgaat. de moed hebben naar je eigen verontrustende gedachten te luisteren, niet altijd zelf verhaal halen bij die ander. Zo nodig een derde partij erbij halen, 'Heer beslecht mijn zaak', dat kan heel letterlijk zijn, je komt er niet altijd samen uit. Het eerste dat we onze jongeren moeten leren is de scheidsrechter heel laten. Leven met recht moet je leren, omwille van de vrede. Begin maar op het voetbalveld.

Of dat pad rechtstreeks loopt naar een betere wereld: niemand weet het. Er is zoveel werk aan de winkel, te beginnen hier met onze eigen stad. Woorden van vrede en hoop en toekomst, zeg maar niet te veel, het klinkt al gauw veel te groot.

Maar niets hoeft ons ervan te weerhouden vandaag nog te proberen onze wapenrusting af te leggen, en te ontdekken hoe het is dat andere kleed om ons heen te slaan. Je weet niet hoe het zijn zal, maar waken kan je wel, uitzien of je al wat ziet gebeuren, iets anders, iets dat ons hart verzacht zoals het hout van de vijgeboom, iets dat op vrede lijkt, misschien wel in je eigen leven. Begin maar met lief hebben, je naaste, als jezelf.

Amen

27 november 2016 1^e Advent Maranathakerk

Erika van Gernerden